

LITHUANIAN HOTLINE ORGANIZACIJA

*Netrukus minėsime Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 35-ąsias metines, kurios mus visus kviečia prisiminti, kaip išeivijos lietuvių įkurta **Lithuanian Hotline** organizacija palaikė ryšį su Lietuva bei ragino JAV politikus pripažinti Lietuvos nepriklausomybę, o po sausio 13-osios įvykių Lietuvoje, įkūrė organizaciją **Lithuanian Mercy Lift**, kuri teikė humanitarinę, medicininę paramą Lietuvai.*

Kalbiname abiejose šiose organizacijose aktyviai veikusią narę - ponią Audronę Gulbinienę.

– **Ponia, Audrone, kaip išeivijos lietuviai jautėsi Amerikai tylint ir nepripažįstant Lietuvos nepriklausomybės.**

Kai kovo 11-ąją Lietuva pasauliui paskelbė esanti nepriklausoma, laukėme reakcijos iš Vašingtono, tačiau Amerikos valdžia,

vakarą buvo nuspręsta įkurti štabą, įvesti telefono linijas, kad galėtume aktyviai komunikuoti su Lietuva, JAV žiniasklaida, politikais, lietuvių bendruomenėmis ir organizacijomis įvairiose valstijose bei skleisti gaunamą informaciją. Buvome dėkingi Pasaulio lietuvių centrui, kad leido mums įsikurti dabartiniame konferencijų kambaryje. Mano vyras susitarė su tuo metu vienintele telekomunikacijų bendrove Illinois Bell Telephone Co, kad jie per pusdienį įvestų šešias telefonų linijas. Beje, jie tai padarė nepaimdami jokio mokesčio. Aktyvių savanorių dėka jau kovo 30 dieną įvyko pirmoji per tris dienas suorganizuota lietuvių demonstracija Čikagos centre, atkreipusi amerikiečių žiniasklaidos dėmesį. Į demonstraciją mums pavyko pakviesti Illinois valstijos senatorių Alan Dixon, respublikoną ir senatorių Paul Simon, lietuvių kilmės Kongreso narį, demokratą Richard Durbin ir atstovą iš Teksaso Billą Sarpalių.

– **Kas buvo pagrindiniai šios organizacijos iniciatoriai?**

– Algis Augaitis, Algis Gudėnas, Dalia Januškienė, Vytas Januškis, Sylvia Krumplienė, Valentinas Krumplis, Jurgis Lendraitis, Viligailė Lendraitienė, Eglė Paulikienė, Jurgis Riškus, Pranė Šlutienė, Kęstutis Sušinskas. Visi degėme noru, kad visas pasaulis pripažintų Lietuvos nepriklausomybę.

– **Kokių dar veiksmų ėmėtės?**

– Mes nuolatos palaikėme ryšį su Lietuva, o gautas žinias perdavinėjome išeivijos lietuvių bendruomenėms bei JAV žiniasklaidai, kuri kelis kartus filmavo visą veiklą. Taip sa-

Fragmentas iš Kretingoje surengtos paskaitos apie diabetą

remdamasi tuom, kad niekada nepripažino Lietuvos okupacijos, nepripažino ir nepriklausomybės. Be jokios abejonės buvome labai nusivylę, tačiau nenorėjome vien tik piktintis, nutarėme veikti.

– **Kokių ėmėtės veiksmų?**

– Kovo 25 dieną, mano vyro Rimo gimimo dienos proga, į mūsų namus susirinko aktyvių lietuvių grupė, su kuriais ir buvo sustatytas veiksmų planas. Nutarta jau po savaitės organizuoti demonstraciją Čikagos centrinėje aikštėje siekiant atkreipti visų pasaulio tautų dėmesį į susidariusią situaciją. Tą

VOSH daktarai tikrina akis

kant darėme didelį triukšmą, kad būtų atkreiptas dėmesys. Taip pat bandėme daryti įtaką JAV politikams, motyvuodami didele lietuvių bendruomene Amerikoje, kuri turi pakankamai ženklų svorį rinkiminiuose balsavimuose.

– Po sausio 13-osios įvykių Lietuvoje buvo įkurta Lithuanian Mercy Lift (LML) organizacija?

– Taip. Maskvai nubaudus Lietuvą ir paskelbus blokadą, lietuvačiai liko be vaistų, kuro, trūko maisto produktų. Nutarėme veikti ir padėti parūpinti Lietuvai antibiotikų ir insulino cukralige sergantiems žmonėms. Su vaistininkės Sigutės Mikrut, dirbusios Abbott laboratorijoje, pagalba už 10 000 dolerių nupirkome insulino ir antibiotikų. Ir nors siunčiant šią gyvybiškai svarbią siuntą susidūrėme su sunkumais, nes skrydžiai į Vilnių vykdavo per Maskvą, mums pavyko rasti kitą kanalą ir siuntą pristatyti į Vilnių. Lithuanian Mercy Lift veiklą pradžioje apsiėmė administruoti Rasa Lakas, vėliau - Birutė Augaitienė. Prasidėjo intensyvi vaistų ir rėmėjų paieška. Čia taip pat susidūrėme su sunkumais, nemažai farmacijos kompanijų atsisakė aukoti vaistus, bet mes nenuleidome rankų, skambino, įrodinėjome, kaip svarbu aukoti medikamentus. Netrukus, mažesnių farmacijos kompanijų dėka, vaistais užpildėme pirmąjį konteinerį ir išplukdėme į Lietuvą. Išeivijos lietuviai ir lietuviškos organizacijos

– Žinant, kokie jūs aktyvūs, turbūt vien šia veikla neapsiribojote?

– Tiesa. Pradėję dirbti su medicinine pagalba, nejučia plėtėsi veikla būtent medicininėje srityje. Supratome, kad vien priemonėmis ir vaistais problemų Lietuvos medicinoje neišspręsime, todėl labai daug dėmesio sutelkėme į švietimą. Mūsų išeivijos lietuvių pažinčių dėka, Lietuvoje buvo įdiegta nėščiąjų, gimdyvių ir naujagimių sveikatos priežiūros programa. Dėl jos įdiegimo turėtume padėkoti idėjos pradininkui Artūriui Draugeliui

LML Žiniaraščio ruošimas

Stovykloje mokina kaip susileisti insuliną

aukojo Mercy Lift, kad galėtume apmokėti būtinas sąskaitas, nupirkti reikiamas priemones. Vidmantas Rapšys, turėjęs Amber Air Freight kompaniją, priimdavo į sandėlius mūsų siuntas ir sutvarkydavo reikiamus siuntimo dokumentus. Iki 1996 metų sausio mėnesio į Lietuvą buvo išsiųsti 175 vaistais užpildyti konteineriai, kurių vertė siekė 54 milijonus dolerių.

ir LML nariams. Buvo pasirašytos bendradarbiavimo sutartys tarp Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos, Vilniaus medicinos fakulteto ir University of Illinois of Chicago (UIC), ko pasekoje UIC neonatologijos ir perinatologijos specialistų grupė vyko į Lietuvą praveisti paskaitų. Gydytojai iš Lietuvos taip pat stažavosi JAV. Buvo įsteigti du aukšto lygio Nėščiųjų, gimdyvių ir naujagimių sveikatos priežiūros centrai Vilniuje ir Kaune. LML nupirko ir į Lietuvą išsiuntė 8 reanimacinius naujagimių gaivinimo manekenus, padėjusius mokytis taisyklingo gaivinimo. Šios programos dėka, naujagimių mirtingumas tuo metu sumažėjo 2.8 procento.

Taip pat prisidėjome prie sergamumo tuberkulioze Lietuvoje mažinimu - parūpinome naujausių, veiksmingesnių vaistų.

Buvo įdiegta AIDS/ŽIV apsaugos ir švietimo programa, kuri buvo vykdoma LML ir University of Illinois at Chicago. Jai vadovavo Pranė Šlutienė.

Toliau tęsėme veiklą medicinos srityje ir pradėjome rūpintis

dantų priežiūros situacija Lietuvoje. Doktoras Leonidas Ragas įsteigė Dental Assistance Foundation to Lithuania (DAFL) organizaciją, kuri ne tik parūpino modernios aparatūros, instrumentų, kabineto bei gydymo reikmenų, bet ir įdiegė burnos higienos programą. DAFL narė Judita Martin paruošė šią programą ir dėstė Kauno odontologijos mokykloje bei Vilniaus universiteto dantų klinikose.

LML narių bendradarbiavimo su JAV medicinos biblioteka dėka, Lietuvos nacionalinė medicinos biblioteka ir Vilniaus universiteto medicinos fakultetas buvo prijungti prie internetinio tinklo sudariusio sąlygas greitai pasiekti įvairiausių informaciją ir biomedicininės duomenų bazes visame pasaulyje.

– Kiek iš viso paramos Lietuvai buvo suteikta per 10 Lithuanian Mercy Lift gyvavimo metų?

– Per dešimt metų į Lietuvą buvo išsiųsta 450 konteinerių su vaistais, medicinos įranga, knygomis ir kitais reikmenimis ir paskirstyta tarp daugiau nei 150 ligoninių, slaugos namų, vaikų namų ir kitų įstaigų Lietuvoje. Šių siuntų piniginė vertė - apie 95 milijonai dolerių.

Per dešimt veiklos metų organizacijai pirmininkavo Jurgis Riškus (1990 - 1993) ir Jurgis Lendraitis (1993 - 2000). Vice-pirmininkėmis buvo Rita Riškienė (1993 - 1997) ir Pranė Šlu-

tienė (1997 - 2000). Administratorėmis dirbo Rasa Lakas (1990 - 1991) ir Birutė Augaitienė (1991 - 1993). Vykdomąją pirmininkę dirbo Viligailė Lendraitienė (1997 - 2000), teisiniais klausimais padėjo Rimas Domanskis. Finansus prižiūrėjo išdininkai Algis Augaitis (1990 - 1993), Ričardas Burba (1993 - 1996), Maria Utz (1996 - 1998), Jūratė Slivinskienė (1998 - 2000).

MLM nariai: Algis P. Ankus, Dalia ir Jurgis Anysai, Dan-guolė Bielskienė, Lidija Griaudzienė, aš ir mano vyras Rimas Gulbinas, Petras Jokubauskas, Jonas Kascukas, Sigutė Mikrut, Marytė Namickienė, Lidija Ringienė, Birutė A. Vindašienė, Linda Burbienė, Ona Daugirdienė M.D., Angelė Dirkienė, Regina Griškelienė, Zita Ewert, Raminta Jacobs, Virginija Joku-bauskienė, Algis ir Vida Jonušai, Algis ir Laima Jurkūnai, Aušrinė Karaitis, Gražina Kasparaitienė, Dana Mikužienė, Leo-nidas Ragas D.D.S., Virginija Rimeikienė, Janina Ruibis, Daina Rudaitienė, Vacys Šaulys, Daina ir Donatas Siliūnai.

Straipsnis parengtas pagal Audronės Gulbinienės prisimini-mus bei Lithuanian Mercy Lift 10 metų gyvavimo proga išleista leidinį.

Kovo 30 dieną įvyko pirmoji per tris dienas suorganizuota lietuvių demonstracija Čikagos centre